

Nápevy *samopodobenov* 4. hlasu

ruténsky znamenný rospev

ѢКО ДОБАА ВЪ МЪЧЕНИЦѢХЪ (pJD)
ДАЛЪ ЁСНЪ ЗНАМЕНІЕ (pDZ)
ЗВАННЫЙ СВЫШЕ (pZS)
ХОТѢХЪ СЛЕЗАМИ ОМЫТИ (pXS)

Pramene:

J002, J289/I229, J429, J480, J672, J673, J833, J1036/L1709, J1037, MT, MR, I80, ZM, Sup¹.

© 2008 irmologion.nfo.sk

---

¹ Supras' 1602, podľa citácie v J.L. Roccasalvo, *The Plainchant tradition of south-western Rus'*. Len pJD.

pJD

*1 (J480)

*2 (J480) *3 *4

*5

*5a

Ѳ- КО ДО-ЛА ВО МД- ЧЕ-НИ-ЦѢ, СТРѢ-ТО-ТЕѲ- - ЧЕ ГЕ- - Ш- ГІ- Е,

*6

*7

СО-ШЕ-ШЕ-СА ДНЄ ВО- - ХВА- ЛН,

*7a

*8 (J429, МТ, J833)

Ѳ- -КО СО-ВЄ- ШН ТЕ- ЧЕ-НІ- -Е, Ѳ ВѢ-Ѳ СО-БЛЮ Ѳ- - -СН,

*1 /L1709, J673, MR, МТ:

J833, I80:

J289:

J429, J1037:

J002:

Ѳ-КО

Ѳ-КО

Ѳ-КО ДО-

Ѳ-КО

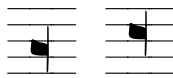
Ѳ-КО

*2 /J289: L1709, MR: J002:

*3 /L1709, J429, J673, J833, I80, MR:

МТ:

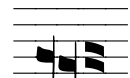
*4 /J002, J480:

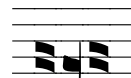
МД-

МД-ЧЕ-НИ-ЦѢ- - ХЗ

-ЦѢ

-ЦѢ

СТРѢ-ТО-ТЕѲ-ЦА ГЕ-

*5 /J289: *5a /J002: *6 /J480, J1037: J002:

Sup:

ГЕ-

-А

ДЄ-НЄ- -СЗ ПО- ХВА-

*7 /J429, J833: *7a /J002: *8 /J289:

J673, MR, L1709, ZM:

J002, J480, J1037:

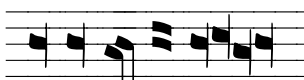
-ХВА-ЛН,

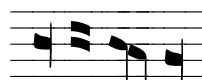
-ШН

Ѳ ВѢ-Ѳ СО-

Ѳ ВѢ-Ѳ СО-БЛЮ

Ѳ ВѢ-Ѳ СО-

*9   *9a   *9b

И ПРѢ-А̅ Ш̅ БО-ГЛА ВЪ-НЕЦЪ СВО-Е-А ПО-БЪ-ДЫ,

*10   *10a

Е- - ГО- - ЖЕ МО-АИ Ш̅ ТЛА И БЪ́ ИЖ-БА-ВН-ТН-СА

*11   *12

ВЪ́-РО-Ю ТВО-РА-ЩИ[∞] ВСЕ-ЧЕ-НЪ́-Ю ПЛА-МА́ ТВО- - Ю.

*9 /J002:

И ПРѢ-А̅ Ш̅-ТО БО-ГЛА ВЪ́-НЕ- - ЦЪ СВО-Е-А ПО-БЪ́-ДЫ,

*9a /ZM:

ВЪ́-НЕ̅ СВО-Е-А ПО-БЪ́-ДЫ,

*9b /J480:

СВО-Е-А

J1037:

СВО-Е-А

J429, MT:

СВО-Е- А ПО-БЪ́-ДЫ,

J833:

СВО-Е- А ПО-БЪ́-ДЫ,

*10+10a /Sup:

*10a /J002:

Ш̅-ТЬ ТЛА И БЪ́́ ИЖ-БА-ВН-ТН-СА

J480:

Ш̅ ТЛА БЪ́́

*11 /J480:

ВЪ́́-РО-Ю

*12 /J002:

ВСЕ-ЧЕ-НЪ́́-Ю

J480, J1037:

ВСЕ-ЧЕ-

ρJD – Štruktúra a poznámky:

<p>1. Ως γενναίον εν Μάρτυσιν, 8 α-θλο- -φόρε Γε- -ώ-ργι- ε, 8</p> <p>2. συνελ- -θόντες _ σή-με-ρον, 7 + ευφη-μούμέν σε, 5 <small>spolu 28</small></p>	<p>Ἰάκω ΔΟΞΑΙ ΕΞ ΜῆΝΗΙ ΦΧΖ, εἰρῆτοτέριγε γεώργιε, σοσιέσμεγα διέεβ βοιχάλημιζ τὰ,</p>
<p>3. Ὅτι τόν δρόμον τετέλεκας, 9 τήν πίστιν τετήρηκας, 7</p> <p>4. καί ἐδέξω _ ἐκ Θε-ού, 7 + τόν τῆς ὑίης σου στέφανον, 8 <small>spolu 31</small></p>	<p>Ἰάκω τετέλιε σοβερσηέκς, εἰρῆδ σοβιόλιζ εἰν, ἡ πριάττς ὦ εἶλ ποεἶδι τβοεἰ βῆνέμζ:</p>
<p>5. ὄν ι- -κέ-τε-υε, 5 εκ φθοράς 3</p>	<p>εἰσόμει μοιή, ὦ τλή ἡ εἶδαζ ἡζεβῆτηεω,</p>
<p>6. τούς εν πίστει ἐκ- τε-λούντας, 8 τήν αι-σέβαστον μνήμην σου. 9 <small>spolu 33</small></p>	<p>εἰρῆρο σοβερσηάουμιμιζ βεγερετηδίο πάματῆ τβοιό.</p>

všetko spolu 92

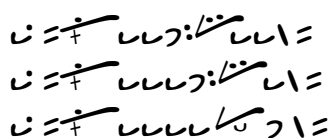
Jáko dóbla – stichira zo sviatku sv. Juraja (23.4.).

1. **V-IV/V** **Vozmer plný**
Prvý popevok je v neumoch nejednotný:²

S410,413, 416- 418, 421, 424, 426:

S415, BN:

S429-433:

Neumy nezodpovedajú žiadnemu kanonickému popevku a skôr sa zdá, že vyjadrujú melódiu zodpovedajúcu BR variantu tohto podobenu. Pôvodný ruténsky preklad melódie so zvláštnym nástupom od tónu C sa taktiež podobá najskôr na skráteneý BR variant popevku:

S410,...:

² Porov. Sam 8, Usp 9, kde majú RI *vozmer*.

Melodicky sa (nielen) prvý riadok pozoruhodne podobá na dnešné byzantské nápevy:

L1709:

Todorov:

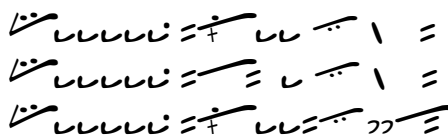
2. **Pastela stredná**

V 2. riadku jedine S416 rozlišuje dve kóla tak, ako je to v gréckom texte. Neumový zápis nezodpovedá žiadnemu z popevkov ZR a ide opäť zrejme o zápis BR melódie, takže ruténska *pastela stredná* je iba pokusom interpretovať daný zápis v medziach kanonických popevkov.

S410, 413, 421, 426, 431-33, BN:

S416:

S414, 415, cca. 417:

VS-br

3. **G-vozmer s vozvodom** **F-voznosec zložený**

3. riadok sa začína v S410, 413, 418, 421, 431, BN popevkom typu V-II (? *jasnica*), v S417 je V-III a v S416 V-IV. Rukopisy S429, 430, 432, 433 majú V-II s *kriukom a podčaším* na vrchole (*voznosec, G-vozmer rýchly*). Týmto sukopisom alebo S417 zhruba zodpovedá znenie RI (*G-voznosec s vozvodom navyše*).

4. **G-voznosec** **Voznos***

Tento riadok je v neumoch a v RI delený inak ako grécky text, navyše prednikonovský csl. text má aj iné poradie slov. Výnimkou sú S429 a 430, ktoré celý riadok pokrývajú jediným popevkom (*plný voznosec*) a s tými je v prekvapivom súlade *prostopenie*.

Melódia RI tu pozostáva z *G-voznosca* (rovnako súčasné grécke pramene!) a *voznosu*, ktorý je v neumoch štandardný. Váhanie a dokonca príklon k *vozmeru* v RI nemá v neumoch oporu, má však presnú paralelu v BR (zvlášť variant VS).

5. **E-vozhlaska** **G-voznosec**

E-vozhlaska je interpretáciou neumov, ktoré sa obvykle čítajú ako *prihlaska* (tej je blízky variant *prostopenia*). Nasleduje *G-voznosec*, ktorý má primeranú paralelu iba v S431 a 433. Inak prevažuje popevok typu V-IV (? *F-prehyb*).

6. **Podvertka lomená** **Voznos konečný**

Posledný riadok sa začína v neumoch nejednotne. Predposledný popevok vyzerá ako „zápas“ medzi *voznoscom* (SI), *voznosom*, a *podvertkou lomenou* (RI).

*****

pDZ

*1

*2 (J289, J833)

*2a

*3 (J289)

А́А́ ѐ-сн̣ зѠА-мѐ-нѠ-ѐ БО-А-ѠН-СА Тѐ-Бѐ ІО-ПО-ДН̣ КѠТЗ ТВО́ Чѐ- - - НЫ́,

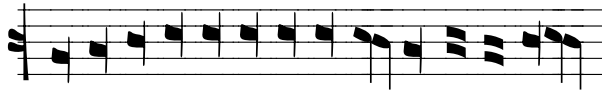
*3a

Н-Ѡѐ О- АН- ЧН̣ ѐ- - сн̣ НА-ЧА-АА ТМЫ́ Н̣ БАА- СТИ́,

*4

*4a

Н̣ ВО-Вѐ ѐ-сн̣ НА НА Пѐ- ВО-ѐ БЛ-Ѡѐ-СТВО́,

*1 /J289, I80:

J002:

*2 /L1709:

/aj J429, J673

MT, I80, J429, J673, ZM:

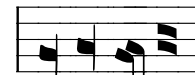
зѠА-мѐ-нѠ-ѐ

зѠА-мѐ-нѠ-ѐ

БО-А-ѠН-СА Тѐ-Бѐ ІО-ПО-ДН̣

БО-А-ѠН-СА

*2 /J480, J1037, J002:

*2a /J002:

*3 /J002:

БО-А-ѠН-СА

Тѐ-Бѐ ІО-ПО-ДН̣

КѠТЗ ТВО́ -Н Чѐ- -СТѐ- НЫ- -Н,

*3 /L1709, J429, J673, J833, MT, I80:

J480:

*3a /J002:

ТВО́ Пѐ-СВА- - ТЫ́,

КѠТЗ ТВО́ Пѐ- -СВА- ТЫ- Н,

Тѐ-НЫ-А БАА- -СТИ́

*4 /J429, J833, MR, I80:

*4a /J002:

-ВО- -ѐ

-СТВО

*5 *6 *7

ГѢ-ѢЕ ТИ ЧЕ-ЛО-ВѢ-КО-ЛЮ-ЧЕ СМО-РЕ-НІ- - - Е СЛА-ВНѢ

*8 *9 *10

І-СХ-СЕ ВО-СЕ-СН-НЄ Н СП-СЕ ДѢ-ША НА- - ШН.

*5 /J480:

ГѢ-ѢЕ ТИ ЧЕ-ЛО-ВѢ-КО-ЛЮ-ЧЕ

MR:

ГѢ-ѢЕ ТИ

*6 /J1037, J673, I80:

-РЕ-

*7 /J289:

-НІ- - -Е

*8 /J002:

І-СХ-СЕ ВО-СЕ-

ZM:

І-СХ-

*9 /J289, J833, MR:

-СН- - НЄ Н

L1709, J429:

-СН- - -НЄ Н

*10 /J002:

Н СП-СЕ ДѢ-ША НА-ШН- -МЗ.

*****

Štruktúra a poznámky:

<p>Έ-δωκας ση-μεί-ω-σιν, 7 τοῖς φοβου- -μέν-οις σε Κύ-ρι-ε, 9 τόν Σταυρόν σου τόν τί-μι- ον, 8 δι' οὐ εθ- -ρι- ἀμβευσας, 7 spolu 31</p> <p>τάς αρχάς τοῦ σκότους, 6 καί τάς ἐξ- -ου- -σί- ας, 6 καί ε- -πα-νή- -γα- -υες ημάς, 8 εἰς τήν ἀρ-χαί- -αν 5 μα- κα- -ρι- -ό- -τη-τα, 6 spolu 31</p> <p>διό σου τήν φι- λάνθρωπον, 8 οι-κο-νο-μί- -αν δο-ξά-ζο-μεν, 9 Ι-η- σου παν- -το- δύ- να-με, 8 ο Σω-τήρ τών ψυχών ημών. 8 spolu 33</p> <p style="text-align: right;">všetko spolu 95</p>	<p>1. Διάξ ἐνὶ γνώμενι * βοάμεναι τεβὲ γὰν, * κρητὰ τεβὸν ἴτηνι, *</p> <p>2. ἤμαξε πορμηνιάξ ἐνὶ * ναχλά τμήμυ :: ἢ κλίτη, *</p> <p>3. ἢ βοζβέλαξ ἐνὶ νάξ :: να πέροε ἐλζένετβο. *</p> <p>4. τμήμαξε τεβὸν ἰλβέκοιόενο * σμοτρήνιτε ἐλβηνμαξ, *</p> <p>5. ἴησε βρεσάληνε, * εἶπε δόσιζ νάσηηξ.</p>
--	--

Dal jesí známenie – stichira z piatkovej utierne 4. hlasu (stichovna).

1. Udol* Vozmer Prehyb*

Stichira sa v RI začína jednotne *udol'om*, čo zodpovedá iba S415 (typ V-II), S429 a S433 (typ S-II). Vo väčšine ostatných rukopisov je sekvencia

ktorá nezodpovedá žiadnemu z bežných popevkov 4. hlasu.

Nasledujúci *vozmer* má v RI viacero variantov. Podľa neumov je bez deklamácie (zodpovedá tomu variant MT, 180, J429, J673, ZM), ale v mnohých RI sa z prízvukových dôvodov skraca je nástup a pribúda deklamácia, ktorá inak nie je pre plný *vozmer* nikde doložená. Deklamačný tón nie je jasný, v J289, J833 to je E, ale v L1709 je to tón F, čo pozoruhodne ladí s byzantskou paralelou stichiry.

Riadok uzatvára popevok, ktorý je vo veľkej časti neumových rukopisov zapísaný rovnako ako tretí popevok *Jáko dóbl'a*, ktorý sa na uvedenom mieste interpretuje *strednou pastelou*. Korektnú paralelu, ktorá by sa dala bez donucovania interpretovať *prehybom*, nájdeme jedine v ruténskom BN. Je teda možné, že ide o špecifickú „južnú“ tradíciu (SI tu má *voznos*, podľa S429, 430).

2. **Udol' nižný** **G-voznosec*** (n. **zložený F-voznosec**)

Nižný *udol'* zodpovedá neumom v S410-426, 431, BN. V novších rukopisoch (S429, 430, 432, 433, podľa toho aj SI) je neštandardný *podjem*, čo je zrejme pokus eliminovať septimový skok do nasledujúceho popevku. *Vozmer* v prostopení je prekladom rovnakých neumov v inej modálnej hladine.

Druhý popevok riadku pokrýva dve krátke kóla *начала тьмы / ѿ влѣти*, čo nepochybne reflektuje neumový zápis v S429 a 433 (zložený *F-voznosec*). V RI je *G-voznosec*, čo znamená odklon od neumov vysvetliteľný azda modálnou nadväznosťou na predošlý popevok alebo ešte skôr presunom *G-voznosca* z nasledujúceho riadku.

3. **Voznos*** (n. **G-voznosec+Voznos**)

V neumoch tretí riadok, tvorený dvoma kólami, pokrýva dvojica *G-voznosec* + *voznos*. Výnimkou sú S430 a 433, kde celý tretí riadok pokrýva *voznos* s dlhšou deklamáciou v prístupke. S nimi sa zhodujú RI aj prostopenie.

4. **E-vozhlaska** **Voznosec**

Štvrtý riadok približne zodpovedá väčšine neumových prameňov. Dôležitou výnimkou je trojica S430-32, ktoré obe kóla pokrývajú jediným popevkom (*voznos*).

5. **G-vozmer s vozvodom** **Voznos konečný**

G-vozmer zodpovedá rukopisu S430. V ostatných neumových prameňoch je bežný *plný vozmer*. *Vozvod* v neumoch nie je doložený, ale modálne je vhodný.

*****

pZS – variant väčšinový

*0

ЗВА-НЫ СО-ВЫ-ШЕ, А НЕ Ш ЧЕ- -АО- -ВЪ,

Е-ДА ЗЕ-НА-А ТМА ПО-МОА-ЧН О-ЧН ПМО- -СКІ- -А,

*1

НЕ-ВЪ-ВІ-Е ОЕ-АН-ЧА- -А СЪ- -ТО- -ВА- -НІ- -А,

*2

ТО-ДА НЕ-БЕ-НЫ СВЪ Ш-БАН-ТА- А СМЫ-АЕ-НІ-Е СВЪ- -ТА ЗРА- -КА,

*3

БЪ-ГО-ВЪ-РІ- А СВЫ-ШЕ ІА-АА- -А, ГАА-ГО-АО РА- -ЗЪ- -МА,

ТЪ РА- -ЗЪ-МЪ Н-ВЕ-ША-ГО НС-ТМЫ, СВЪ ХР-ТА БО-ГА НА- -ШЕ- -ГО,

Е-ГО- -АЕ МО- -АН СПА-ТИ Н ПРО-СВЪ-ТИ-ТИ ДЪ-ША НА- -ША.

*0/ZM:

А НЕ Ш

*1/J289:

-НІ- -Е

*2/J289, L1709:

-А

*3/J429:

СВЫ-

-variant J480 (J002):

*

 ВѢ-НЫ-И СО-ВЫ-ШЕ, ѿ НЕ Ѡ ЧЕ- -ЛО- ВѢ,

*var. J002:

 ѿ НЕ Ѡ-ТО ЧЕ-ЛО- ВѢ- -КЪ,

*

 Е-ДА ЗЕ-НА-А ТМА ПО-МРА-ЧН Ѡ-ЧН ПЛО- -СТІ- -Н,

*var. J002:

 -ДА

*

 НЕ-ВѢ-ВІ-Е ѠБ-АН-ЧА-А СТ-ТО-ВА-НІ-Е,

*var. J002:

 -ВѢ-ВН-Е ѠБ-АН-ЧА-А СТ-ТО-ВА-НН-Е,

 ТО-ДА ЖЕ НЕ-БЕ-НЫ СВѢ-Ѡ-БАН- -ТА- -А СМЫ-ЛЕ- -НІ-Е АН СВѢ-ТА,

*

*var. J002:

 ЗРА-КА БѢ-ГО- ВѢ-РЫ-А БѢ- -ЛА- -А, ГАЛ-ГО-ЛО РА-ЗЪ-МА,

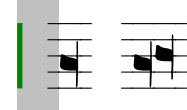

 -ЛЕ-МЪ РА-ЗЪ-МА

*

**

*/** J002:

 ТЪ РА-ЗЪ Н- -ВЕ-ША-ГО Н- -ТМЪ, СВѢ-ХЪ-ТА БО-ГА НА-ШЕ-ГО,

 Н- -ГО,

*

* J002:

 Е-ГО- -ЖЕ МО- -АН СПА-ТИ И ПРО-СВѢ-ТИ-ТИ ДЪ-ША НА- -ША.

 -ГО- -ЖЕ МО- -АН СПА-

Štruktúra a poznámky:

<p>Ο ε<u>ξ</u> υ- <u>ψ</u>ίστου κλη<u>θ</u>είς, 7 <u>ουκ</u> απ' αν<u>θ</u>ρώ<u>π</u>ων, 5</p> <p>Ότε τό ε-πί-γ<u>ει</u>ον 7 σ<u>κ</u>ό- -τος η-μα<u>ύ</u>ρω<u>σε</u>, 6 τού<u>ς</u> ο<u>φ</u>θα<u>λ</u>- <u>μ</u>ού<u>ς</u> σου<u>ς</u> του<u>ς</u> σ<u>ώ</u>μα<u>τ</u>ος, 9 τή<u>ς</u> α<u>σ</u>ε<u>β</u>εί- <u>α</u>ς, 5 δη<u>μ</u>ο<u>σ</u>ι-ε<u>ύ</u>- <u>ον</u> τή<u>ν</u> σ<u>κ</u>υ<u>θ</u>ρω<u>π</u>ό<u>τ</u>η<u>τ</u>α, 11</p> <p>Τότε τό ου<u>ρ</u>άν<u>ι</u>ον, 7 <u>φ</u>ώ<u>ς</u> πε- -ρι-ή-στ<u>ρα</u>ψ<u>ε</u>, 6 σ<u>ή</u>ς δι-α- - -<u>ν</u>οί- - -<u>α</u>ς τ<u>ά</u> <u>ὀ</u>μ-<u>μ</u>α<u>τ</u>α, 9 τή<u>ς</u> ε<u>υ</u>σε<u>β</u>εί- <u>α</u>ς 5 α-<u>να</u>-κα<u>λ</u>ύ<u>π</u>τ<u>τ</u>ον τή<u>ν</u> ω-<u>ρ</u>αι-<u>ὀ</u>τ<u>η</u>τ<u>α</u>, 11</p> <p>ὄθεν <u>ε</u>π<u>έ</u>γ<u>ν</u>ω<u>ς</u> 5 τόν <u>ε</u>ξ<u>ά</u>γ<u>ον</u>τ<u>α</u>, 5 <u>φ</u>ώ<u>ς</u> <u>ε</u>κ <u>σ</u>κ<u>ό</u>τ<u>ου</u>ς 4 Χ<u>ρ</u>ισ<u>τ</u>όν / τό<u>ν</u> <u>θ</u>ε<u>όν</u> η<u>μ</u>ώ<u>ν</u>, 7</p> <p>ὄν <u>ικ</u>έ<u>τ</u>ε<u>υ</u>ε <u>σ</u>ώ<u>σ</u>αι, 7 <u>κα</u>ί <u>φ</u>ω- -<u>τί</u>-<u>σ</u>αι 4 τ<u>ά</u>ς ψ<u>υ</u>χ<u>ά</u>ς η<u>μ</u>ώ<u>ν</u>. 5</p>	<p>1. <u>Ο</u>β<u>ύ</u>ση <u>ζ</u>β<u>άν</u>η <u>ε</u>β<u>ί</u>η<u>ς</u>, ὁ <u>ν</u>ε <u>ὦ</u> <u>χ</u>ε<u>λ</u>ο<u>κ</u>τ<u>ί</u>η<u>ς</u>,</p> <p>2. <u>ὲ</u>τ<u>ὰ</u> <u>ζ</u>ε<u>μ</u>ή<u>α</u> <u>τ</u>μ<u>ά</u> <u>πο</u>μ<u>ρ</u>α<u>ν</u>ή ὄ<u>χι</u> <u>τ</u>τ<u>ε</u>λ<u>ε</u>ρ<u>ε</u>ν<u>η</u>α,</p> <p>3. <u>η</u>ε<u>τ</u>έ<u>ρ</u>τ<u>α</u> ὠ<u>β</u>η<u>τ</u>ί<u>α</u> <u>ε</u>β<u>τ</u>ο<u>β</u>α<u>ν</u>ί<u>ε</u>,</p> <p>4. <u>το</u>τ<u>ὰ</u> <u>η</u>β<u>η</u>ν<u>ή</u> <u>ε</u>β<u>τ</u>τ<u>α</u> <u>ὠ</u>β<u>η</u>ρ<u>τ</u>α μ<u>β</u>ί<u>α</u>ρ<u>η</u>ν<u>ή</u> <u>ὄ</u>χι,</p> <p>5. <u>ε</u>λ<u>ι</u>γ<u>ο</u>τ<u>έ</u>ρ<u>τ</u>α ὠ<u>κ</u>ρ<u>υ</u>β<u>ά</u>λ<u>α</u> <u>κ</u>ρ<u>α</u>ο<u>τ</u>τ<u>ε</u>.</p> <p>6. <u>τ</u>τ<u>ε</u>μ<u>η</u>ε <u>πο</u>ζ<u>η</u>ά<u>η</u>ς <u>ε</u>β<u>η</u> <u>η</u>β<u>ο</u>δ<u>ά</u>μ<u>ι</u>α<u>ο</u> <u>ε</u>β<u>τ</u>τ<u>α</u> <u>η</u>β<u>α</u> <u>τ</u>μ<u>β</u>ι, χ<u>ρ</u>ί<u>τ</u>τ<u>α</u> ε<u>β</u>τ<u>α</u> <u>η</u>ά<u>μ</u>η<u>σ</u>η<u>ο</u>:</p> <p>7. <u>ε</u>β<u>ο</u>η<u>ε</u> <u>μ</u>ο<u>λ</u>η, <u>ε</u>π<u>α</u>ρ<u>τ</u>η <u>η</u> <u>π</u>ρ<u>ο</u>ε<u>β</u>έ<u>τ</u>η<u>τ</u>η <u>δ</u>ψ<u>υ</u>χ<u>η</u> <u>η</u>ά<u>μ</u>η<u>α</u>.</p>
---	--

slabiky: 12 + 38 + 38 + 37 = 125

Zvannyyj svyše – stichira z utierne sviatku Petra a Pavla (29.6.).

→ Melódia tohto *samopodobenu* je vo všetkých RI uvedená o kvartu vyššie než je zvykom pri 4. hlase. S cieľom názornejšieho porovnania s ostatným materiálom 4. hlasu uvádzame melódiu transponovanú nižšie.

→ Grécky text má dômyselnú štruktúru. Cirkevnoslovanský preklad nie je v dokonalom súlade s dnešným gréckym textom, v hrubých rysoch však možno hovoriť o zhode v delení na riadky. Jemnejšie delenie na kóla je v znamennej melódii riešené inak ako v origináli.

Zvláštnosťou tradície RI je existencia dvoch variantov nápevu, ktoré sa od seba líšia posunom v postupnosti popevkov v strede stichiry. Jeden variant, v ruténskom kontexte zrejme len okrajový, nachádzame v irmologionoch J002, J480 a J1037.³ Distribúcia popevkov je v rozpore s logikou a štruktúrou textu a melódia vo vzťahu k textu nedáva zmysel. Ale práve tento nápev presne zodpovedá všetkým neumovým prameňom, pričom možno navyše konštatovať, že ide o veľmi presný preklad neumovej predlohy.

Druhý variant, prítomný vo väčšine RI, nemá v dostupných neumových rukopisoch oporu a je zrejme pokusom rutenských redaktorov opraviť evidentnú chybu predlohy. Hoci táto oprava nie je dokonalá (melódia sa zjednodušila až na iteratívny model), ide o zásadný krok správnym smerom.⁴

³ Uvádzame len znenie J480, keďže J1037 sa nelíši od neho podstatne.

⁴ Melódia prostopenia sa s rutenským nápevom zhoduje len v úvode a závere, v strednej časti postupuje vlastnou cestou podľa zásady 1 riadok = 1 popevok, takže je charakteristický dlhšími deklamáciami.

1. <i>Vozmer*</i>	<i>Derbica</i>	<i>Vozmer</i>	<i>Derbica</i>
2. <i>G-vozhlaska*</i>	<i>Kimza*</i>	<i>G-vozhlaska</i>	<i>Kimza</i>
3.	<i>Vozmer</i>	<i>Vozmer</i>	<i>Derbica</i>
4. <i>Pastela stredná</i>	<i>G-vozhlaska</i>	<i>G-vozhlaska</i>	<i>Kimza</i>
5. <i>Kimza</i>	<i>Vozmer</i>	<i>Vozmer</i>	<i>Derbica</i>
6. <i>Pastela stredná</i>	<i>Prehyb</i>	<i>G-vozhlaska</i>	<i>Kimza</i>
7. <i>F-voznosec*</i>	<i>Voznos konečný</i>	<i>F-voznosec</i>	<i>Voznos konečný</i>

1.

Stichira sa v neumoch začína *podchvatom*.

2. / 5.

Vo väčšine neumových prameňov je *stredná pastela* a nie *kimza* ako v RI.

4. / 6.

Strednou pastelou sa tu interpretuje neumová sekvencia, ktorú nachádzame v druhom riadku sJD a na konci prvého riadku sDZ. Len S430 má až na prístupku *strednú pastelu*.

7.

Neumové pramene zo 16. storočia (S410-426) majú na tomto mieste *derbicu* s koncentrovanou prístupkou. V 17. storočí sa *derbica* nahrádza neumami pre *G-voznosec* – otázka je, či ide len o zmenu zápisu alebo aj o transpozíciu melódie. Ruténsky *F-voznosec* má oporu v S430.

* * *

→ Pozoruhodná je príbuznosť ZR nápevu sZS s variantom BR, ktorý je tiež iteratívny a jeho dvojica cyklicky opakovaných popevkov nápadne pripomína *kimzu* a *derbicu* (alebo dokonca *vozmer+derbicu*). Podrobnejšie porovnanie uvádzame pri rozboře BR podobenov.

*****

pXS

*1

*2 (L1709, J673, MT, ZM) *3

Χο-τῆς σαβ-βα-μῆς ὁ-υῖ-στη-τη μο-ῆ γῆ-χῶ, ἡ-πο-δι ρα-κο-πι-σα- - ηῖ- - ε,

*4

*4a

ἡ προ-υε-ε φη-βο-τα μο-ε-γω, πο-κα-α-ηῖ-ε οὐ-γο-δι-τη τε-βῆ,

*5

νο βα-λε-στη μα ἡ βο-ρε δα-σα μο-ιο

*6

*6a

*6b

*7

*8

ἡ-πο-δι προ-δε-δα-θε δο-κο-σα ἡ-πο-γι-ηῖ ἡ σπ-σι μα.

*1 / J480: J002:

*2 / J429, J672:

J480:

J002:

*3 / J429:

χο-τῆς χο-τῆς μο-ῆ γῆ-χῶ, μο-ῆ γῆ-χο-βε, μο-η-χῆ γῆ-χο-βε ἡ-πο-δι ρα-

*3 / J833, J002:

*4 / J002:

ἡ-πο-δι ἡ προ-υε-ε φη-βο-τα μο-ε-γω, πο-κα-α-ηῖ-ε οὐ-γο-δι-τη τε- - βῆ,

*4a / J480:

J673, I80, ZM:

*5 / J002:

-δι-τη τε-βῆ -δι-τη νο βα-λε-στη-τα μα ἡ βο- -ρε-τα δα-σα μο-ιο

*5 /J673, J833:

HO

*6 /J002:

-СПО-

*6a /I80, J480:

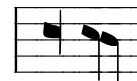
-Ѣ ДО КО- ЦА HE ΠΟ-

*6b /J002:

ΚΟ-Η-ЦА

*7 /ZM:

HE ΠΟ-

*7 /J429:

HE ΠΟ-

L1709:

HE ΠΟ-

*8 /I80, L1709, J429, J480, ZM:

-ГН-НѢ Ѡ СП- - -СН ΜΑ.

*7-8 /J002:

HE ΠΟ- -ГН- НѢ Ѡ СП- - -СН ΜΑ.

*****

Štruktúra a poznámky:

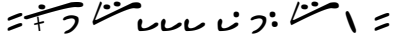
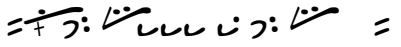

<p>Ἦθελον <u>δακρυσιν</u> 6 ε-ξα-λεί-ψαι, 4 / των <u>εμών</u> πταισ<u>μάτων</u> 6 Κύριε τό <u>χειράγραφον</u>, 8 //</p> <p><u>καί τό υπό-λοιπον</u> 6 τής ζωής μου, 4 / δι-ά με-τα-νοί-ας 6 ευαρεστή-σαι σοι, 6 //</p> <p><u>αλλ' ο</u> εχθρός α- - πατά <u>με</u>, 4+4 <u>καί</u> πολε- <u>-μεί</u> τήν ψυχήν <u>μου</u>. 4+4</p> <p><u>Κύριε</u>, πρίν εις τέλος απόλω- <u>μαι</u>, 3+8 <u>σώσον</u> <u>με</u>. 3</p>	<p>1. <u>Χοτήχъ</u> <u>лезáми</u> <u>ωμίγτι</u> / <u>μοήχъ</u> <u>πρεгрѣшѣнїи</u> <u>рѣкопїсáнїе</u> <u>гáи</u>, //</p> <p>2. <u>Ѡ</u> <u>прóче</u> <u>животá</u> <u>моегó</u> / <u>покаáнїемъ</u> <u>бáгодоáнїти</u> <u>тебѣ</u>, //</p> <p>3. <u>HO</u> <u>врáгъ</u> <u>лѣтáтъ</u> <u>мá</u>, <u>Ѡ</u> <u>вóретъ</u> <u>дóшл</u> <u>моѠ</u>:</p> <p>4. <u>гáи</u>, <u>прéжде</u> <u>дáже</u> <u>до</u> <u>концá</u> <u>HE</u> <u>погѣнѠ</u>, <u>επί</u> <u>мá</u>.</p>
---	--

Choťich slezámí – stichira z večierne na pondelok 4. hlasu (stichovna).

→ Neumový podklad tejto stichiry je nejednotný a to najmä v novších rukopisoch.

1. **Udol'*** **Podvertka*** **Kimza***

Prvým popevkom podľa neumov je:

S415, 416, 431:	
S424, BN:	
S433:	
S429:	

Ďalej podľa neumov nasleduje *F-voznosec* alebo popevok typu V-III a *driaby* (resp. *pastela*). Ruténska *podvertka s kimzou* nemjú opodstatnenie. Tvrdosť modálneho skoku beztak prinútila ruténskych redaktorov dať *kimze* aspoň prístupku z *driabov*.

Zo štruktúrneho hľadiska vyrušuje nepomer medzi počtom popevkov v prvom a druhom riadku. Neveľmi šťastný pokus výraznejšie zosúladiť textový paralelizmus s melódiou vidno v S429, ktorý vynecháva *kimzu* a pokrýva celý úsek *voznoscom*.

2. **Vozhlaska*** **G-voznosec**

Druhý riadok sa v RI začína spornou *vozhlasťou* s deklamáciou na tóne *a*. V neumoch je na tomto mieste najčastejšie *vozderžka / jasnica*, výnimočne *G-voznosec* či *derbica*.

Nasleduje *G-voznosec*, čo má oporu jedine v S429 a 433. Väčšina ostatných neumových rukopisov má na tomto mieste *kimzu* alebo *driaby/pastelu*.

3. **Voznos***

Tretí riadok je v RI pokrytý *voznosom*, bez opory v neumoch, kde je vo väčšine prameňov dvojnásobná *derbica* so znakom „dva v čelnu“ v prístupke. Novšie neumové rukopisy nahrádzajú túto dvojité *derbicu* jedným popevkom s kontúrami *voznosca*.

4. **Podjem malý** **Podvertka lomená*** **Voznos konečný**/**Kimza**

Stichiru zakončuje podľa neumov 16. storočia *kulizma skamejná*, v novších neumoch je *voznos konečný*. Túto dvojakoť vidíme aj vo variantoch RI.

*****